

**PROGRAMUL PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATerea TRAFICULUI DE FIINȚE
UMANE PENTRU ANII 2024-2028**

I. Introducere

1. Traficul de ființe umane (în continuare - TFU) este recunoscut ca un fenomen periculos și o infracțiune gravă asupra drepturilor fundamentale ale omului și demnității umane, care continuă să afecteze majoritatea statelor lumii moderne. Republica Moldova a aderat la principalele documente de drept internațional în acest domeniu. În 2005 a fost ratificat *Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate*, (2000) și în 2006 - *Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane* (Varșovia, 2005). Implementarea acestor documente internaționale, se află în centrul monitorizării externe constante.

2. În baza angajamentelor internaționale asumate și cu suportul partenerilor de dezvoltare, Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea politicii publice în domeniul prevenirii și combaterii TFU, care acoperă astfel de arii ca **prevenirea TFU**, **protecția** victimelor, **pedepsirea**/urmărirea penală a traficantilor și dezvoltarea **parteneriatului** între diferiți actori la toate nivelurile (așa-numita paradigmă a celor „4P” cu privire la răspunsul antitrafic).

3. În perioada 2001-2023 au fost implementate 8 planuri naționale și *Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023*, aprobată prin Hotărârea Guvernului (în continuare - HG) nr. 461/2018. Această Strategie a reprezentat trecerea la o nouă etapă de abordare a politicii publice în domeniu, constituind primul document național de nivel strategic.

4. Evaluarea independentă a Strategiei naționale de prevenire și combatere a TFU pentru anii 2018-2023 a constatat că Strategia națională și Planurile de acțiuni pentru implementarea acesteia au constituit un progres semnificativ față de documentele de politici anterioare în domeniul prevenirii și combaterii TFU. Aceste documente de politici publice au fost apreciate de factorii de decizie ca instrumente importante pentru mobilizarea și consolidarea eforturilor de implementare, asigurarea transparenței și direcționarea angajamentului asumat față de partenerii de dezvoltare și donatorii internaționali.

5. Raportul de evaluare a remarcat că, au fost obținute rezultate pozitive în toate domeniile de intervenție ale Strategiei.¹ Totuși, majoritatea problemelor identificate în Strategie au rămas nesoluționate la expirarea acesteia, fie din cauza naturii lor sistemice, insuficienței eforturilor planificate și implementate, circumstanțelor care s-au schimbat, fie a factorilor externi. În urma evaluării s-a constatat că e nevoie de un nou document de politici publice distinct în domeniul de prevenire și combatere a TFU în Republica Moldova. Acesta e necesar pentru a menține nivelul

---

¹ Hanna Antonova “Evaluarea Strategiei naționale a Republicii Moldova de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023” (AO Centrul Internațional “La Strada” Moldova: Chișinău, 2023), p.7. https://lastrada.md/pic/uploaded/evaluarea_Strateg_Tationale_ro_TFU_2022.pdf

de angajament al factorilor relevanți, a susține realizările actuale, a răspunde provocărilor existente și a avansa cu soluționarea problemelor rămase nerezolvate.

6. Prezentul Program național pentru prevenirea și combaterea TFU pentru anii 2024-2028 (în continuare – Program) va asigura continuitatea politicii naționale în domeniu și va continua eforturile de atingere a rezultatelor obținute în rezultatul implementării Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023.

7. Programul derivă din prevederile documentelor de drept internațional în domeniul antitrafic, la care a aderat Republica Moldova și a fost elaborat în temeiul Legii nr.241/2005 privind prevenirea și combaterea TFU, care a obligat Guvernul să aprobe politici în acest domeniu.

8. Programul a fost elaborat în conformitate cu recomandările mecanismelor de monitorizare și evaluare a eforturilor Statului în domeniul prevenirii și combaterii TFU, recepționate prin diferite platforme: Grupul de experți independenți privind combaterea traficului de ființe umane din cadrul Consiliului Europei (în continuare - GRETA); Evaluarea Periodică Universală; Departamentul de Stat al SUA; Oficiul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (în continuare - UNODC); Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (în continuare - OSCE).

9. Programul contribuie la implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, în special la:

- Obiectivul general 1. Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților, ținta strategică nr. 7) Eradicarea muncii forțate, a traficului de ființe umane și a muncii copiilor (Obiectivul de Dezvoltare Durabilă (ODD) 8.7);

- Obiectivul general 9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure, ținta strategică nr. 2) Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2).

10. Programul se aliniază și contribuie la realizarea prevederilor Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE, și anume a art. 14. *Cooperarea în domeniul migrației, al azilului și al gestionării frontierelor* și art. 16. *Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a altor activități ilegale*, dar și la atingerea priorităților Programului de Asociere dintre UE și Republica Moldova 2021-2027², în particular Prioritatea III. Libertate, securitate și justiție, Domeniul „Traficul de persoane”:

— consolidarea capacităților instituțiilor de aplicare a legii, ale instituțiilor de urmărire penală și a instituțiilor judiciare pentru a asigura cooperarea cu agențiile UE și statele membre ale UE în ceea ce privește prevenirea și combaterea traficului de persoane;

— consolidarea capacităților de identificare timpurie, precum și de furnizare de asistență și sprijin eficace/adevate tuturor victimelor sau potențialelor victime ale traficului de persoane, inclusiv asistență juridică, medicală, psihologică și socială prin intermediul autorităților/ONG-urilor profesionale, având în vedere o abordare specifică genului și sensibilă la nevoile copiilor.

11. Programul contribuie la implementarea unor documente de politici publice: Programul de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 (în continuare - MNRV) și Planul de acțiuni pentru anii 2022-2024 privind implementarea acestuia (aprobat prin HG nr. 182/2022), Programul Național de Ocupare a Forței de Muncă pentru anii 2022-2026 (aprobat prin HG nr. 785/2022), Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2022-2025 (aprobat prin HG nr. 948/2022),

---

² Recomandarea nr. 1/2022 a Consiliului de Asociere UE-Republica Moldova din 22 august 2022 privind Programul de asociere UE-Republica Moldova 2021-2027

Programul Național pentru Protecția Copilului pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia (aprobat prin HG nr. 347/2022); Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea pentru anii 2023-2027 (aprobat prin HG nr. 152/2023).

12. Programul este în concordanță cu Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” (aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 28/2023), în particular pentru atingerea obiectivului: *asigurarea securității transfrontaliere și a ordinii și siguranței publice prin adaptarea continuă a capacităților și a politicilor la amenințările externe și interne.*

13. **Scopul** Programului constă în consolidarea și continuitatea sistemului național de prevenire și combatere a TFU.

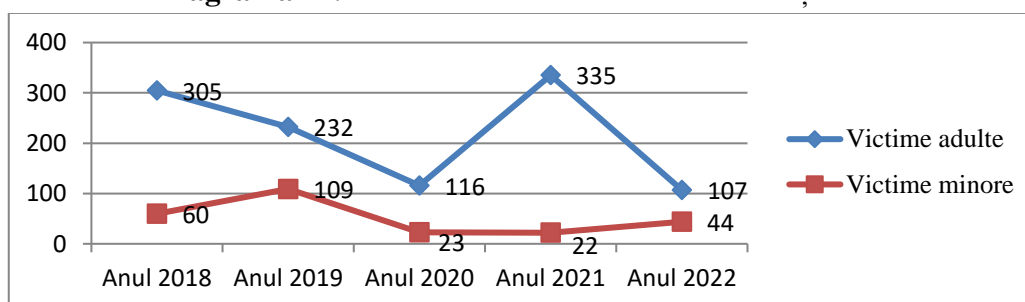
14. Programul a fost elaborat de Cancelaria de Stat, cu suportul partenerilor de dezvoltare și organizațiilor societății civile.

II. Analiza situației

Starea fenomenului TFU

15. În ciuda măsurilor politice anterioare, datele oficiale³ arată că fenomenul TFU rămâne a fi actual în Republica Moldova. În perioada anilor 2018-2022 a fost înregistrat următorul număr de victime ale TFU.

Diagrama nr. 1: Numărul victimelor TFU adulte și minore identificate

16. Fenomenul TFU este ascuns și nu toate victimele intră în atenția organelor de drept. Deci, potrivit datelor oficiale ale organelor de drept, în ultimii 5 ani numărul victimelor TFU înregistrate a variat în limitele de la 139 până la 365 de persoane pe an. Comparativ cu anul 2021, în care au fost identificate 357 victime (335 adulte: 130 femei/204 bărbați) și 22 victime copii (21 fete/1 băiat), în anul 2022 se atestă o descreștere a numărului de victime cu aproximativ 130%, care a fost determinată de câteva investigații de proporții în cadrul echipelor comune de investigații desfășurate de Secția specializată a PG în comun cu CCTP: una creată cu Republica Italia (peste 70 victime femei) și alta cu Republica Franceză (peste 200 victime bărbați). Însă, conform unei evaluări științifice realizate în anul 2019 de specialiștii organizației de cercetare „Info Sapiens” din Ucraina la solicitarea OIM, anual circa 7.700 de cetățeni ai Republicii Moldova sunt supuși TFU și exploatării.⁴

³ Raportul național de realizare a politicii de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anul 2022, https://www.antitrafic.gov.md/public/files/Raportul_naional_antitrafic_2023_FINAL.pdf

⁴ IOM Mission in Ukraine (2019), Survey on migration and human trafficking in Ukraine, Moldova, Belarus and Georgia, 2019 (IOM/UN Migration, 2019), p. 13.

17. Următorii factori contribuie, în primul rând, la persistența fenomenului TFU în Republica Moldova:⁵

- niveluri persistente de sărăcie și inegalitate, violență în familie;
- cerere mare de forță de muncă ieftină în țările dezvoltate;
- consolidarea rolului agenților economici care prestează servicii de angajare în domeniul muncii în străinătate cu încălcarea legii.

18. Pandemia COVID-19 și crizele multiple care decurg din invazia pornită de Federația Rusă în Ucraina intensifică toți factorii menționați. Tendințele și riscurile neprevăzute semnificative, în special cele asociate cu aflusul masiv de persoane refugiate, în contextul agresiunii din Ucraina (până în prezent în Republica Moldova au fost înregistrate 108,620 persoane refugiate din Ucraina⁶), crizele economice și energetice sporesc vulnerabilitatea populației, precum și faptul că Moldova a devenit țară de destinație a TFU cu atenția internațională sporită față de problema TFU. Noi forme de TFU apar în mod constant și necesită o analiză și ajustare continuă a răspunsului din partea actorilor antitrafic.

19. Analiza cazurilor TFU arată că principala formă de exploatare a victimelor adulte se menține ca și în anii precedenți – exploatarea prin muncă, iar țările de destinație în care sunt exploatați cetățenii Republicii Moldova sunt țările Uniunii Europene, începând cu anul 2019. Principala formă de exploatare a victimelor traficului de copii rămâne exploatarea sexuală, iar locul exploatării - teritoriul Republicii Moldova.⁷ Traficanții își adaptează modelele de afaceri la „noua normalitate” creată de pandemia COVID-19, mai ales prin abuz a tehnologiilor moderne de comunicații.⁸ GRETA a subliniat tendința de creștere a TFU care are loc online și/sau facilitat de noile tehnologii,⁹ ceea ce are o relevanță deosebită și în contextul persoanelor refugiate din Ucraina.¹⁰ Conform datelor Liniei fierbinți pentru migrație sigură și antitrafic a C.I. “La Strada”, peste 80% dintre apelanții care caută un loc de muncă peste hotare au găsit oferte în străinătate prin intermediul Internetului.¹¹

20. După cum arată rezultatele analizelor efectuate de către actorii antitrafic¹², în ultimii ani au apărut tendințe de creștere a numărului de cazuri de exploatare a cetățenilor străini pe teritoriul Republicii Moldova, care traversează țară ca parte a fluxurilor migraționiste mixte de tranzit către țările UE; vin să lucreze în Moldova în legătură cu lipsa forței de muncă în interiorul țării, cauzată de emigrație masivă a cetățenilor Republicii Moldova.

Starea sistemului național antitrafic

⁵ Tatiana Fomina, Ana Revenco, Raport analitic “Noi tendințe în evoluția fenomenului traficului de ființe umane în Republica Moldova în contextul factorilor externi de influență” (AO Centrul Internațional “La Strada” Moldova: Chișinău, 2020), p.5. http://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf

⁶ Operational Data Portal, <https://data.unhcr.org/en/country/mda>

⁷ Raportul național de realizare a politicii de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anul 2022, https://www.antitrafic.gov.md/public/files/Raportul_naional_antitrafic_2023_FINAL.pdf

⁸ UNODC, Impact of the Covid-19 Pandemic on Trafficking in Persons - Preliminary findings and messaging based on rapid stocktaking (Impactul pandemiei de Covid-19 asupra traficului de persoane - constatări preliminare și mesaje bazate pe un bilanț rapid), https://www.unodc.org/documents/Advocacy-Section/HTMSS_Thematic_Brief_on_COVID-19.pdf

⁹ Raportul GRETA “Traficul de ființe umane online și facilitat de tehnologie”, <https://rm.coe.int/online-and-technology-facilitated-trafficking-in-human-beings-summary-/1680a5e10c>

¹⁰ Recomandările OSCE privind sporirea eforturilor de identificare și atenuare a riscurilor de trafic de ființe umane în mediul online ca urmare a crizei umanitare din Ucraina, https://www.osce.org/files/f/documents/6/3/518253_0.pdf

¹¹ Nota informativă[privind activitatea Liniei fierbinți pentru migrație sigură și antitrafic a C.I. “La Strada”, https://lastrada.md/pic/uploaded/LFA-Factsheet_LL_2022.pdf

¹² Tatiana Fomina, Ana Revenco, Raport analitic “Noi tendințe în evoluția fenomenului traficului de ființe umane în Republica Moldova în contextual factorilor externi de influență” (AO Centrul Internațional “La Strada” Moldova: Chișinău, 2020), p.5. https://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf

21. Evaluarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a TFU pentru anii 2018-2023 a constatat că implementarea Planurilor de acțiuni pentru realizarea Strategiei au produs un șir de rezultate pozitive importante în toate domeniile de intervenție a Strategiei.¹³ Acestea au inclus, *inter alia*, modificări ale legislației și dezvoltarea cadrului normativ; instruirea actorilor relevanți; crearea unui serviciu specializat pentru bărbați, victime și prezumate victime ale TFU; campanii anuale naționale antitrafic pentru informarea și sensibilizarea publicului larg, având o acoperire națională; introducerea și implementarea consecventă a curriculei obligatorii în școli, inclusiv TFU; progresele în domeniul investigării financiare în cadrul urmăririi penale, îmbunătățirea cooperării interinstituționale, progresele în cooperarea internațională în special în domeniul aplicării legii și angajării în câmpul muncii în condiții de siguranță.

22. Totodată, numărul mare de activități a fost, cu certitudine, o provocare. Prin urmare, conform evaluării, peste 80% din activitățile planificate pentru 2018-2020 au fost implementate sau parțial implementate, iar în 2021-2022, conform analizei Raportului național de implementare a politicii de prevenire și combatere a TFU pentru anul 2022 (Anexa nr. 1 la Raport)¹⁴ au fost realizate aproximativ 81% din activitățile planificate.

23. Problemele care urmează a fi soluționate în următorul ciclu de planificare a politicilor naționale în domeniu antitrafic au fost identificate ținând cont de concluziile și recomandările din Raportul de evaluare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a TFU pentru anii 2018-2023, din rapoartele altor evaluatori externi, din rapoartele analitice ale organizațiilor societății civile și rapoartele anuale naționale de realizare a politicii naționale de prevenire și combatere a TFU.

Problemele în cadrul normativ.

24. Consolidarea cadrului normativ reprezintă o necesitate constantă în vederea unui răspuns comprehensiv din partea statului la TFU și crime conexe. Cercetările¹⁵ dar și practica din domeniu, au identificat un șir de **lacune în legislația națională: cadrul normativ național parțial armonizat la directivele Uniunii Europene în domeniul TFU și cadrul normativ insuficient pentru a răspunde la provocările și tendințele noi în evoluția globală a fenomenului TFU**, inclusiv cu referire la tendința de transformare a Republicii Moldova în țară de destinație a TFU). Astfel, Legea nr.241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, urmează să fie analizată și completată. În context, există practică judiciară în care practicienii nu pot califica acțiunile făptuitorilor potrivit infracțiunii prevăzute la art.165 din Codul penal – trafic de ființe umane în scop de exploatare sexuală necomercială, faptele fiind calificate potrivit art.171 (Viol) din Codul penal, doar ținând cont că Legea nr.241/2005 a indicat exhaustiv care sunt modalitățile exploatării sexuale necomerciale. Pe lângă faptul că traficanții, în special cei care folosesc *modus operandi* – lover boy, nu sunt atrași la răspundere pentru exploatarea victimelor TFU, nici beneficiarii de serviciile victimei TFU nu pot fi urmăriți pentru utilizarea serviciilor persoanelor exploatare art.165/1 (Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă

---

¹³Hanna Antonova “Evaluarea Strategiei naționale a republicii Moldova de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023”, (AO Centrul Internațional “La Strada” Moldova: Chișinău, 2023), p. 7.

https://lastrada.md/pic/uploaded/evaluarea_Strateg_Nationale_ro_TFU_2022.pdf

¹⁴ Anexa nr. 1 la Raportul național de implementare a politicii de prevenire și combatere a TFU pentru anul 2022,

<https://www.antitrafic.gov.md/libview.php?l=ro&idc=30&id=1438&t=/Rapoarte/Nationale/Raportul-national-de-realizare-a-politicii-de-prevenire-i-combatere-a-trafficului-de-fiinte-umane-pentru-anul-2022>

¹⁵ Raport analitic: “Tendințe în evoluția traficului de ființe umane în Republica Moldova și factori externi de influență” C.I. La Strada, https://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf și Raportul de cercetare: “Cartografierea serviciilor existente în Republica Moldova pentru persoanele strămutate din Ucraina. Identificarea riscurilor de exploatare și trafic de ființe umane”, C.I. La Strada, 2022, https://lastrada.md/pic/uploaded/Cartografierea_serv_exist_MD_ro.pdf

a traficului de ființe umane) Cod Penal. Legea 241/2005 urmează să fie analizată și sub alte aspecte, care să răspundă ultimelor tendințe, includerea prevederilor referitoare la judecătorești specializați și prevederi referitoare la asistența și protecția victimelor TFU.

25. Totodată, se constată lipsa reglementării și monitorizării activității persoanelor fizice în recrutarea cetățenilor Republicii Moldova și plasarea acestora în câmpul muncii în străinătate. Astfel, este necesar de a de a reglementa activitatea persoanelor fizice care practică recrutarea și plasarea cetățenilor Republicii Moldova peste hotare cu stabilirea sancțiunilor corespunzătoare în caz de neconformare.

26. O altă provocare, caracteristică și pentru alte domenii, se referă la **lipsa unei legi care ar prevedea clar activitatea psihologilor** și statutul acestei meserii, ceea ce face dificilă dezvoltarea serviciului psihologic și acordarea corespunzătoare a asistenței psihologice victimelor. Asistența psihologică este acordată într-un volum insuficient, în fond numai în *Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialor victime ale traficului de ființe umane amplasat în Chișinău* și în cadrul Serviciului de asistență și protecție pentru victimele și prezumatele victime ale TFU (bărbați). În pofida faptului că cercetările confirmă o înaltă solicitare a acestui tip de asistență, astfel de servicii sunt insuficient dezvoltate deocamdată în Moldova¹⁶. În acest sens specialiștii GRETA au recomandat acordarea asistenței psihologice indiferent dacă sunt plasați în centre de plasament sau nu și dezvoltarea asistenței psihologice pentru victimele TFU la nivel local¹⁷.

27. Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, a garantat victimelor infracțiunilor, dreptul la obținerea compensației din partea statului, care însă nu este asigurat până în prezent. În pofida existenței cadrului normativ ce reglementează accesul la compensații, în practică multe victime nu sunt informate că ele au dreptul la compensație și nu beneficiază de asistență la realizarea acestui drept. Chiar dacă victimele încearcă să obțină despăgubiri de la făptuitori sau depun cerere pentru a obține compensație de la stat, cazurile când primesc asemenea plăți sunt extrem de rare. Probleme în această sferă sunt multe, începând cu dificultăți de calculare a mărimii prejudiciului suferit și terminând cu executarea deciziilor instanței judecătorești de achitare a prejudiciului¹⁸.

Problemele de ordin instituțional

28. **Organele de coordonare în domeniul antitrafic, în special create la nivel local, necesită consolidare.** Astfel, se evidențiază:

- **insuficiența resurselor umane ale Secretariatului Permanent al Comitetului Național pentru Combaterea TFU** (în continuare - CNCTFU) (din cadrul Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat);
- un **mecanism deficitar de activitate al Comisiilor teritoriale pentru combaterea TFU** și probleme în coordonarea politicilor antitrafic la nivel național și local, urmare reformelor instituționale.

¹⁶ Raport analitic: "Tendințe în evoluția traficului de ființe umane în Republica Moldova și factori externi de influență" C.I. La Strada, https://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf

¹⁷ Raportul Grupului de experți privind combaterea traficului de persoane din cadrul Consiliului Europei (GRETA) publicat la 3 decembrie 2020, <https://rm.coe.int/greta-2020-11-fgr-mda-en/1680a09538>

¹⁸ Raport analitic: "Tendințe în evoluția traficului de ființe umane în Republica Moldova și factori externi de influență" C.I. La Strada, https://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf

29. Necesitatea consolidării Secretariatului Permanent al CNCTFU este remarcată în Raportul GRETA¹⁹, unde se recomandă sporirea numărului de specialiști care au în competență elaborarea și coordonarea implementării Planului național de acțiuni (antitrafic). În prezent, conform structurii Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă din Cancelaria de Stat, un specialist are în competența sa domeniul antitrafic, iar șeful și șeful-adjunct al Direcției coordonează mai multe domenii, inclusiv antitrafic.

30. Deficiența activității Comisiilor teritoriale reiese, pe de o parte, din numărul larg al atribuțiilor specialiștilor care fac parte din Comisie, în special, secretarul acesteia. Aceeași specialiști acoperă mai multe domenii de activitate. Pe de altă parte, lipsa interacțiunii și comunicării dintre toți factorii cu rol de implicare, generează dificultăți în activitate. Analiza activității Comisiilor teritoriale²⁰ reflectă provocările și necesitățile acestora, cum ar fi revizuirea structurii Comisiilor în contextul luării în calcul a existenței mai multor instituții de coordonare în domeniul social la nivelul unităților administrative-teritoriale de nivelul II; revizuirea mecanismului de activitate a Comisiilor; includerea în statele de personal a unei unități care va activa/ va monitoriza domeniul antitrafic sau crearea unui structuri locale noi - serviciul social în cadrul structurii teritoriale de asistență socială.

31. Începînd cu anul 2018 au fost instituite instanțe-pilot în cadrul Judecătoriei Chișinău și Curții de Apel Chișinău, în vederea specializării judecătorilor, pentru examinarea cauzelor privind TFU și crimele conexe. Ulterior, această practică a fost menținută, inclusiv și în anul 2021. Specializarea judecătorilor a fost salutăată de evaluatorii internaționali în Rapoartele sale (GRETA, Departamentul de Stat al SUA). Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) nr.164/12 din 19.07.2022 , au fost abrogate hotărârile sale anterioare cu privire la stabilirea completelor specializate în domeniul combaterii TFU și a crimelor conexe. Astfel, specializarea judecătorilor pe segmentul TFU a fost desființată, fapt ce generează curențe asupra examinării cazurilor de TFU care au un impact negativ, în primul rând asupra drepturilor și intereselor victimelor acestor infracțiuni dar și capacitatea statului de a da un răspuns proporțional unui din cele mai periculoase fenomene infracționale care încalcă libertatea și demnitatea omului. Avizul nr. 15 (2012) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni privind specializarea judecătorilor a identificat ca potențiale avantaje ale specializării judecătorilor: cunoștințele aprofundate în domeniul juridic în cauză ale judecătorului favorizează adoptarea unor decizii de o mai bună calitate; concentrarea dosarelor la un cerc restrâns de judecători specializați poate asigura consecvență în luarea deciziilor și, prin urmare, securitatea juridică; specializarea permite judecătorului, prin examinarea în mod repetat a mai multor cauze de aceeași natură, să înțeleagă mai bine realitatea referitoare la cauzele care îi sunt repartizate, fie pe plan tehnic, social sau economic și se găsească soluții optime acestor realități. Practica internațională, dar și cea națională demonstrează că specializarea judecătorilor ar spori calitatea eficientă a administrării justiției, prin asigurarea calității procedurilor în fața instanțelor, cât și a deciziilor pronunțate de acestea.

32. O altă problemă se referă la **necesitatea asigurării sistematice (cel puțin de două ori în an) a dezvoltării capacităților specialiștilor din diferite domenii**. Fiind, totodată o recomandare

---

¹⁹ Raportul Grupului de experți privind combaterea traficului de persoane din cadrul Consiliului Europei (GRETA) publicat la 3 decembrie 2020, <https://rm.coe.int/greta-2020-11-fgr-md-en/1680a09538>

²⁰ Nota informativă cu privire la activitățile realizate de către Comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane pe parcursul anului 2022 (Anexa nr. 2 la Raportul național de realizare a politicii de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anul 2022), https://www.antitrafic.gov.md/public/files/Anexa_2_Activitatea_CT_FINAL.pdf

continuă a evaluatorilor internaționali (Raportul GRETA²¹, Rapoartele Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane²²), aceasta reprezintă dar și o necesitate observată la nivel național urmare a mai multor factori. Pe de o parte, deși se organizează un număr impunător de instruiți, cu suportul partenerilor de dezvoltare și organizațiilor societății civile pentru specialiști, fluctuația cadrelor din domeniu, dar și metodele noi de lucru ale traficantilor, apariția noilor forme de trafic și exploatare, în special în mediul online, determină necesitatea de continuare a acestora. Pe de altă parte, anumite categorii de specialiști, cum ar fi judecătorii și procurorii sunt instruiți conform planurilor de formare continuă ale Institutului Național al Justiției, cu accent pe modificările în legislație, necesitatea aplicării uniforme a legislației, cunoașterea actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor judecătorești naționale și internațional. Alte categorii de specialiști (inspectori de muncă, asistenți sociali, psihologi etc.) continuă să beneficieze de instruiți în mod sporadic. Astfel, *abilitățile profesionale ale specialiștilor care realizează activitatea de investigare, urmărire penală a cauzelor de TFU, dar și a altor specialiști implicați în identificarea, referirea și asistența victimelor TFU necesită consolidare.*

33. Cercetarea situației în domeniu are loc prin analiza datelor. Stocarea și prelucrarea acestor date devine dificilă din lipsa bazelor de date/programele electronice care ar facilita prelucrarea rapidă a informației. Atribuțiile Secretariatului permanent al CNCTFU include monitorizarea implementării documentului de politici din domeniu și elaborarea Rapoartelor naționale și Rapoartelor pentru evaluatorii internaționali. Secretariatul permanent al CNCTFU a elaborat și a pilotat un Sistem informațional de gestiune a formularelor statistice referitor la aspectele privind situația victimelor infracțiunilor TFU. Sistemul dat nu a fost finalizat urmare a lipsei resurselor financiare. Astfel, se constată că sunt *necesare baze de date pentru prelucrarea rapidă a informației, consolidarea capacităților de analiză și colectarea datelor calitative privind TFU, inclusiv cartografierea suspectilor și victimelor acestei infracțiuni.*

34. Creșterea utilizării tehnologiilor informaționale la toate etapele TFU, și vârsta victimelor identificate, indică faptul că **tinerii și grupurile vulnerabile necesită a fi informați și implicați mai mult în campanii de prevenire și informare.** Campaniile de sensibilizare cu privire la riscurile și consecințele TFU sunt mijloace importante în prevenirea acestei infracțiuni. Până în prezent, realizarea campaniilor de informare au fost realizate atât pentru publicul larg în general, cât pentru anumite categorii de specialiști, elevi/studenti și tineri, grupuri vulnerabile. Pentru următoarea perioadă, campaniile de informare urmează să fie realizate, inclusiv pentru publicul larg, cât și mai focusat pentru grupuri vulnerabile: tinerii în general, și în special tinerii specialiști, femeile și fetele care au suferit urmare a violenței în familie, subiecți ai probațiunii, persoanele refugiate, persoanele fără un loc de muncă.

35. Ținând cont de tendința creșterii cazurilor TFU în scop de exploatare prin muncă pe teritoriul Republicii Moldova, se constată că **organizațiile comerciale nu sunt suficient informate despre problema TFU și exploatării prin muncă, inclusiv exploatarea în lanțuri de aprovizionare.**²³

²¹ Raportul Grupului de experți privind combaterea traficului de persoane din cadrul Consiliului Europei (GRETA) publicat la 3 decembrie 2020, <https://rm.coe.int/greta-2020-11-fgr-mda-en/1680a09538>

²² Rapoartele Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane pentru anii 2022, 2021, 2020, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/10/20221020-2022-TIP-Report.pdf>, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/09/TIPR-GPA-upload-07222021.pdf>, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/06/2020-TIP-Report-Complete-062420-FINAL.pdf>

²³ Raport analitic: "Tendințe în evoluția traficului de ființe umane în Republica Moldova și factori externi de influență" C.I. La Strada, https://lastrada.md/pic/uploaded/Tendinte%20TFU%20rom_TFU.pdf

36. **Monitorizarea activității agențiilor economice** private din sectoarele vulnerabile în ceea ce privește posibila implicare a acestora în scheme de TFU își păstrează importanța. Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, cuprinde prevederi privind activitatea agențiilor private, criteriile privind obținerea licenței și intensificarea controlului acestora pentru încălcări, inclusiv suspendarea și retragerea licenței de activitate. La fel, este definit mecanismul de control și pedeapsă pentru desfășurarea activității de recrutare în condiții ilegale inclusiv fără deținerea licenței pentru activitatea dată. Astfel, începând cu 07.02.2021, Inspectoratul de Stat al Muncii exercită controlul de stat asupra activității agențiilor private și a intermediarilor nelicențiați care realizează activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova în condițiile prevăzute de Legea nr. 105/2018. În cazul în care, urmare a controlului de stat la agențiile private sau a intermediarilor nelicențiat, se constată suspiciuni privind TFU sau munca forțată, Inspectoratul de Stat al Muncii transmite Centrului pentru combaterea traficului de persoane procesul-verbal de control și alte acte aferente cazului pentru constatarea elementelor constitutive ale infracțiunii.

37. Astfel, este necesar de a **continua și intensifica monitorizarea activității agențiilor economice private din sectoarele vulnerabile.**

38. Protecția acordată victimelor și prezumatelor victime ale TFU este înglobată de *Programul de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026*, elaborat în temeiul Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor. Totuși, ținând cont de specificul infracțiunii de TFU și consecințele grave pe care le are asupra victimelor, este de remarcat că, deseori victimele TFU refuză să participe în cadrul procesului penal sau își schimbă declarațiile din lipsa:

- **asistenței pe termen lung acordate la locul de reședință și sprijinului în reintegrare;**
- **prestațiilor sociale și serviciilor specializate pentru victime – participanți la procesul penal.**

39. **Deficiențele în repartizarea funcțiilor și coordonarea activităților unităților structurale, care fac parte din sistemul Procuraturii cu competențe în combaterea TFU** reprezintă o altă provocare, care se referă la: procurorii din cadrul Biroul antitrafic și combatere a crimelor cibernetice (în continuare - Biroul) a Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale (în continuare –PCCOCS) conduc urmărirea penală în cazuri investigate de trei organe de urmărire penală distincte DIII, CCTP și Direcția urmărire penală a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (în continuare – IGPF); Biroul este o structură formală, fără competențe clare incluse în Regulamentul PCCOCS (în cadrul PCCOCS Secția Exercițiu are în gestiune o parte de cauze penale pe infracțiuni de TFU iar Biroul antitrafic și combaterea criminalității cibernetice cauze penale care se află în conducerea ofițerilor de urmărire penală), care să stabilească limitele competențelor; selectarea procurorilor din cadrul PCCOCS pentru activitate în Biroul specializat se face după criteriile generale fără a ține cont de specificul activității în care vor fi antrenați; reducerea numărului de procurori în cadrul Secției specializate din cadrul Procuraturii Generale în raport cu competențele subdiviziunii prevăzute de Regulamentul Procuraturii; interacțiunea insuficientă a procurorilor responsabili din cadrul procuraturilor teritoriale în special pe segmentul schimbului de informații și cooperare la investigarea cazurilor de TFU care au fost săvârșite în mai multe unități administrativ teritoriale.

40. În afară de lipsa judecătorilor specializați se constată și necesitatea unificării practicii judiciare pe domeniul TFU și crimelor conexe, inclusiv privind abuzul și exploatarea sexuală a

minorilor cu utilizarea tehnologiilor online. Astfel, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.37/2004 cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii, în vigoare până în prezent, este depășită moral și juridic și la unele puncte contravine practicilor internaționale unanim recunoscute; numărul cazurilor de abuz și exploatare sexuală a copiilor cu utilizare tehnologiilor online crește, iar practica judiciară a hotărârii pe infracțiunile respective este neuniformă; lipsește o analiză actuală a practicii judiciare pe domeniul TFU, ceea ce generează lipsa unei analize a omisiunilor admise de organele de urmărire penală și instanțele judecătorești, care să excludă erori similare în cadrul proceselor ulterioare.

Problemele generate de contextul internațional.

41. Urmare a invaziei din Ucraina, au apărut necesități suplimentare pentru specialiști în materiale/suporturi metodologice, care să-i ajute în identificarea victimelor și prezumatelor victime ale TFU și exploatării în rândul persoanelor refugiate din Ucraina.

42. Parteneriatul stabilit la nivel național și internațional rămâne pilonul de bază pentru desfășurarea unitară și coordonarea activităților de prevenire și combatere a TFU. În perioada de implementare a Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 au fost stabilite și continuate colaborări între actorii antitrafic. Pe plan intern:

- în vederea unei conlucrări eficiente în prevenirea și combaterea fenomenului de trafic cu scop de exploatare prin muncă, la 24.04.2018 între Inspectoratul de Stat al Muncii și Biroul Migrației și Azil a fost încheiat un Acord de colaborare în care sunt stabilite obiectivele colaborării și a acțiunilor comune;

- CCTP a semnat la 18.06.2019 un Acord de colaborare cu Asociația Agențiilor de Recrutare din Republica Moldova, în domeniul realizării și implementării activităților ce țin de legalizarea și organizarea sectorului de angajare a forței de muncă peste hotare în general și în particular ridicarea gradului de informare și conștientizare a cetățenilor Republicii Moldova cu privire la posibilitățile legale de angajare în câmpul muncii.

43. Pe plan internațional:

- Organele de drept au creat 9 Echipe comune de investigații cu autoritățile competente din România, Olanda, Franța, Ucraina, Italia.
- Autoritățile competente au înaintat spre executare altor state 146 cereri de comisii rogatorii ce țin de investigarea cauzelor de TFU și infracțiuni conexe și au primit spre executare 26 cereri de comisii rogatorii. De asemenea, au fost înaintate 26 demersuri de extrădare ale persoanelor învinuite de comiterea TFU și trafic de copii în diferite state.
- A fost semnat Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Bulgaria privind reglementarea migrației de muncă (în vigoare din 11.09.2018). În baza acestuia, au fost angajați 52 lucrători moldoveni.
- A fost semnat Memorandumul de cooperare între Agenția Federală pentru Ocuparea Forței de Muncă din Germania și Ministerul Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova privind selectarea lucrătorilor pentru a fi plasați la munci sezoniere în Republica Federală Germania (01.07.2021). În rezultat, au fost angajați 115 cetățeni ai Republicii Moldova.
- În anul 2022 a fost inițiată 1 negociere, cu Guvernul Statului Israel cu privire la angajarea temporară a cetățenilor Republicii Moldova în calitate de îngrijitori ai persoanelor vârstnice cu dizabilități din Statul Israel.
- A continuat implementarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel cu privire la angajarea temporară a lucrătorilor din Republica Moldova în

anumite sectoare din Statul Israel (încheiat la 16.10.2012). În baza acestui Acord 3933 cetățeni au fost angajați în Statul Israel.

44. Totuși, la acest compartiment se constată **parteneriate insuficiente între autoritățile publice cu societatea civilă și sectorul privat, inclusiv în identificarea și referirea victimelor TFU**. Dacă la nivel central există o cooperare stabilă între autoritățile publice și câteva organizații ale societății civile (C.I. “La Strada”, CNPAC, Fundația Terre des homes Moldova, etc.), atunci la nivel local autoritățile publice raportează parteneriate limitate sau chiar lipsa parteneriatelor cu societatea civilă în unele raioane. Cu privire la parteneriatele cu sectorul privat, se constată atât la nivel central, cât și local lipsa acestora și reticența sectorului privat privind stabilirea unei colaborări.

45. **Cooperarea cu țările UE este limitată în scopul creării mecanismelor de angajare legală la muncă a cetățenilor Republicii Moldova în aceste țări, în formulă de programe comune sau prin încheierea de acorduri internaționale în domeniul migrației în scopul muncii**. Chiar dacă au fost încheiate Acorduri/ Memorandumuri de colaborare cu alte state (Statul Israel, Germania, Bulgaria), referitoare la reglementarea migrației de muncă, totuși acestea sunt insuficiente în raport la numărul de cetățeni ai Republicii Moldova care emigrează la muncă peste hotare.

46. Aceste și alte provocări constituie subiecte de abordare în cadrul Programului național pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane pentru anii 2024-2028.

Recomandările rapoartelor internaționale în domeniu.

47. **Investigarea, urmărirea penală viguroasă și condamnarea traficantilor**, este o recomandare constantă pentru Republica Moldova a Departamentului de Stat a SUA în Raportul anual privind situația traficului de persoane. Centrul pentru combaterea traficului de persoane (în continuare - CCTP), creat în anul 2005, reprezintă unitatea primară de combatere a TFU a Poliției, în subordinea Inspectoratului național de investigații al Inspectoratului General al Poliției, cu statut de direcție, care în condițiile legii, are misiunea de a investiga și urmări penal infracțiunile de TFU și cele conexe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Pe parcursul anilor, s-au constatat un șir de **lacune în organizarea CCTP, ceea ce influențează direct activitatea sa**: lipsa unui serviciu în cadrul CCTP dedicat examinării și analizei datelor digitale, purtătorilor de informație, calculatoarelor, telefoanelor mobile etc.; lipsa în disponibilitatea CCTP a resurselor necesare pentru asigurarea victimelor identificate cu hrană, obiecte de igienă, transport etc.; acte de influență necorespunzătoare și probleme de integritate a unor angajați a CCTP inclusiv pârghii insuficiente pentru managerii instituției de a înlătura aceste riscuri; asigurarea unui răspuns comprehensiv asupra utilizării și exploatării victimelor de către traficantii cu utilizarea tehnologiilor online; fluctuația cadrelor diminuează profesionalismul angajaților și performanțele acestora; pregătirea insuficientă a angajaților CCTP pe aspecte privind formele și metodele noi ale TFU, asistența și protecția victimelor, cooperarea internațională, investigațiile financiare paralele, etc.; suprasolicitarea ofițerilor din cadrul CCTP inclusiv cu cauze de complexitate redusă sau fără elemente transnaționale, pasibile a fi instrumentate de subdiviziunile teritoriale ale Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - MAI).

48. O provocare remarcată de GRETA în Raportul său, se referă la **numărul limitat al inspectorilor de muncă**, în special în regiuni, urmare a cărui fapt, **inspectorii de muncă rareori**

efectuează inspecții în teritoriu. Recomandările Raportului GRETA²⁴ și Raportului Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane²⁵, referitoare la *creșterea numărului inspectorilor de muncă și lărgirea mandatului lor pentru a le permite să aibă un rol primordial în prevenirea și identificarea TFU în scopul exploatarei prin muncă, inclusiv că inspectorii pot efectua inspecții inopinate*, sunt în corelație cu tendința care se menține în domeniu în ultimii ani, și anume preponderența TFU în scop de exploatare prin muncă a victimelor TFU adulte. În prezent are loc reforma Inspectoratului de Stat al Muncii. În anul 2022 au fost aprobate modificări²⁶, prin care un nou set de atribuții a fost stabilit pentru Inspectoratul de Stat al Muncii și a fost inclus un nou temei pentru a face controale inopinate în baza „deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator”, care au intrat în vigoare la 1 martie 2023. Totuși, numărul de inspectorii nu a fost modificat.

49. GRETA a reiterat în Raportul său că *caracteristicile cheie ale mecanismelor raportorilor naționali în sensul articolului 29, aliniatul 4 al Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, ar trebui să fie capacitatea de a monitoriza critic eforturile și eficacitatea tuturor instituțiilor statului, inclusiv a coordonatorilor naționali, și în acest scop să mențină o legătură constantă cu societatea civilă, comunitatea de cercetare și alți actori relevanți*, recomandând examinarea posibilității instituirii unui **Raportor Național independent** sau desemnarea unui mecanism independent deja existent în vederea monitorizării activităților antitrafic realizate de instituțiile statului. *Lipsa unui Raportor național antitrafic/lipsa unui mecanism independent deja existent în vederea monitorizării activităților antitrafic realizate de instituțiile statului*, a fost abordată inclusiv în Strategia națională de prevenire și combatere a TFU pentru anii 2018-2023, care a rămas nesoluționată. În prezent rolul de coordonator național antitrafic și Raportor național antitrafic este realizat de aceeași unitate, având atribuții de elaborare, implementare, monitorizare și raportare a politicii antitrafic. Soluțiile în acest sens au fost analizate și în Evaluarea capacității Direcției Secretariate Permanente a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova de coordonarea politicilor antitrafic și fezabilității instituirii poziției Raportorului Național în domeniul antitrafic în Moldova²⁷.

III. Obiective generale și specifice

50. Programul contribuie la atingerea acestor obiective prin continuitatea eforturilor de combatere a TFU, Republica Moldova având deja experiență în implementarea documentelor de politici și planurilor de acțiuni; prin promovarea toleranței zero față de TFU; realizarea acțiunilor de prevenire focusate pe grupurile vulnerabile la TFU; consolidarea cadrului normativ și capacității specialiștilor; menținerea și dezvoltarea parteneriatelor durabile.

---

²⁴ Raportul Grupului de experți privind combaterea traficului de persoane din cadrul Consiliului Europei (GRETA) publicat la 3 decembrie 2020, <https://rm.coe.int/greta-2020-11-fgr-mda-en/1680a09538>

²⁵ Raportul Departamentului de Stat al SUA privind situația traficului de persoane, ediția 2022, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2022/10/20221020-2022-TIP-Report.pdf>

²⁶ Legea nr. 355/2022 pentru modificarea unor acte normative (combaterea muncii nedeclarate), https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134837&lang=ro

²⁷ Evaluarea capacității Direcției Secretariate Permanente a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova de coordonarea politicilor antitrafic și fezabilității instituirii poziției Raportorului Național în domeniul antitrafic în Moldova, realizată de expertul independent internațional Hanna Antonova, <https://www.antitrafic.gov.md/libview.php?l=ro&idc=32&id=1359&t=Rapoarte/Ale-partenerilor-internationali/Evaluarea-capacitatii-Directiei-Secretariate-Permanente-a-Cancelariei-de-Stat-a-Republicii-Moldova-de-coordonarea-politicilor-anti-traffic-i-fezabilitatii-instituirii-positiei-Raportorului-National-in-domeniul-anti-traffic-in-Moldova>

51. Programul își propune atingerea următoarelor obiective generale și specifice:

52. Obiectivul General 1 (pilonul Măsuri generale de susținere): Către anul 2028 sunt create condițiile pentru răspunsul prompt al țării la provocările fenomenului TFU, în conformitate cu legislația UE și alte standarde internaționale.

Programul conține măsuri pentru consolidarea coordonării, ajustării cadrului normativ, astfel încât acesta să fie aliniat la standardele europene, să consolideze mecanismul de coordonare și raportare în domeniu, să asigure fortificarea instituțiilor publice cu atribuții de prevenire, protecție și combatere a TFU și să răspundă tendințelor în domeniu.

Obiectiv specific 1.1. Mecanismul de cordonare a politicilor și activităților operative în domeniul antitrafic funcționează efectiv la nivel central și local.

Obiectiv specific 1.2. Cadrul normativ național este armonizat, până în anul 2028, la directivele Uniunii Europene în domeniul TFU, recomandările evaluatorilor internaționali și tendințele în domeniu.

Obiectiv specific 1.3. Sistemul de formare și recalificare profesională asigură dezvoltarea cunoștințelor și abilităților necesare ale specialiștilor în domeniul antitrafic.

Obiectiv specific 1.4. Mecanismul colectării datelor și cercetările, inclusiv în cadrul monitorizării și evaluării politicilor în domeniul prevenirii și combaterii TFU, asigură disponibilitatea și accesibilitatea datelor despre starea fenomenului TFU și răspunsului național antitrafic la nivel central și local, până în anul 2028.

53. Obiectivul General 2 (pilonul Prevenire): Populația și agenții economici privați demonstrează toleranță zero la toate formele TFU.

Programul pune accent pe informarea publicului larg, grupurilor vulnerabile despre fenomenul TFU, precum și informarea agenților economici privați despre consecințele TFU și modul în care pot contribui la prevenirea acestei infracțiuni și la susținerea și reabilitarea vicimelor sau prezumatelor victime ale TFU.

Obiectiv specific 2.1. Către anul 2028, grupurile vulnerabile, publicul larg, sunt informate anual despre riscurile, consecințele TFU, metode de prevenire și de acțiune.

Obiectiv specific 2.2. Agenții economici privați sunt informați anual despre fenomenul TFU, până în anul 2028 și sunt descurajați să creeze condiții care generează TFU și exploatarea.

Obiectiv specific 2.3. Potențialii emigranți și imigranți, inclusiv persoanele refugiate din Ucraina, au acces echitabil și protejat la piața forței de muncă națională și de peste hotare.

54. Obiectivul General 3 (pilonul Protecție): Victimele și prezumatele victime ale TFU au acces la asistență și protecție necesară în cadrul MNRV.

Programul este asociat și va fi susținut de Programul MNRV pe anii 2022-2026, aprobat prin HG nr.182/2022, care conține măsuri necesare pentru a crea un mecanism de realizare în practică a drepturilor victimelor infracțiunilor, inclusiv victimelor/ prezumatelor victime ale TFU prin:

- crearea modelului de coordonare eficientă a cooperării tuturor actorilor implicați și
- asigurarea unei abordări integrate a politicilor și serviciilor destinate victimelor infracțiunilor.

Obiectiv specific 3.1. Către anul 2028, este instituit și asigurată funcționalitatea deplină a mecanismului de referire a victimelor infracțiunilor.

Obiectiv specific 3.2. Către anul 2028, victimele și prezumatele victime ale TFU beneficiază de asistență juridică primară și garantată de stat în proporție de 100%.

55. Obiectivul General 4 (Pilonul Pedepsire) Sistemul de justiție penală asigură investigarea, urmărirea penală efectivă, judecarea tuturor cauzelor TFU și restabilirea drepturilor victimelor TFU.

Programul prevede măsuri privind reorganizarea CCTP, ca organ principal în Republica Moldova dedicat contracarării TFU, crimelor asimilate și conexe, stabilirea competențelor instituției și rolul altor subdiviziuni ale MAI în domeniul combaterii TFU.

De asemenea, prin intermediul Programului se vor fortifica capacitățile procurorilor specializați și responsabili de combatere a TFU.

Obiectiv specific 4.1. Procesul de investigare, urmărire penală și procesul judiciar pe cazurile TFU sunt consolidate conform standardelor internaționale de justiție penală.

Obiectiv specific 4.2. Victimele TFU sunt informate și ghidate despre modalitatea solicitării compensațiilor financiare în baza Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.

56. Obiectivul General 5 (Pilonul Parteneriat): Autoritățile publice centrale și locale în parteneriat cu organizațiile societății civile, sectorul privat și parteneri de dezvoltare implementează politici de prevenire și combatere a TFU în mod coordonat.

Programul prevede măsuri pentru dezvoltarea colaborării între autoritățile publice centrale și locale cu organizațiile societății civile și sectorul privat. Măsurile se vor referi la diminuarea reticenței din partea acestor sectoare și implicarea lor în identificarea și referirea victimelor și prezumatelor victime ale TFU, dar și infracțiuni conexe. La fel, extinderea parteneriatelor cu statele UE în domeniul migrației în scopul muncii reprezintă un instrument important în prevenirea și protecția cetățenilor Republicii Moldova de riscurile exploatării.

Obiectiv specific 5.1. Către anul 2028, sunt create parteneriate între actorii guvernamentali cu organizațiile societății civile și sectorul privat, în special în identificarea și referirea victimelor și prezumatelor victime ale traficului de ființe umane și infracțiuni conexe.

Obiectiv specific 5.2. Parteneriatele cu statele UE sunt inițiate/ create în domeniul migrației în scopul muncii până în anul 2028.

IV. Impact

57. Programul reprezintă un instrument esențial pentru a contribui la diminuarea cu cel puțin X% anual a cazurilor de TFU și situațiilor de exploatare, astfel contribuind la realizarea obiectivelor conexe domeniului din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Conform angajamentelor privind dezvoltarea durabilă (Obiectiv general 1 și 9), până în anul 2030 urmează să fie implementate țintele strategice: eradicarea muncii forțate, a TFU și a muncii copiilor (ODD 8.7); stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și de tortură a copiilor (ODD 16.2).

58. Programul asigură continuarea eforturilor și consolidarea capacităților în vederea promovării unei societăți pașnice și sigure, asigurarea angajării legale în câmpul muncii și reducerea ocupării informale.

59. Fiind deja obținute multe realizări în domeniu, care răspund angajamentelor Guvernului Republicii Moldova, asumate prin ratificarea instrumentelor internaționale, cu privire la prevenirea și combaterea eficientă a TFU în vederea respectării drepturilor cetățenilor la o viață sigură, Programul se concentrează pe obiective mult mai focusate. Prin urmare, Planul de acțiuni privind

implementarea prezentului Program reflectă acțiuni concrete pentru a preveni acest fenomen, cu accent pe grupurile vulnerabile, pentru a crea un mecanism viabil de reabilitare a victimelor și prezumatelor victime ale TFU, cu o abordare centrată pe victimă, criminaliza noi forme de TFU, pedepsi traficanții și pentru a crea parteneriate durabile, la nivel național și internațional.

60. Indicatorii de impact conform obiectivelor sunt redată în următorul tabel:

Obiectivul general/ obiective specifice	Indicatori de impact²⁸
Impact	Indicator 1: Numărul de persoane traficate și exploatate
Obiectiv General 1. Către anul 2028 sunt create condițiile pentru răspunsul prompt al țării la provocările fenomenului TFU în conformitate cu legislația UE și alte standarde internaționale.	Indicator 1: Numărul și ponderea recomandărilor GRETA implementate de autoritățile naționale
Obiectiv specific 1.1. Mecanismul de cordonare a politicilor și activităților operative în domeniul antitrafic funcționează efectiv la nivel central și local	Indicator 1: Gradul de implementare a Programului de prevenire și combatere a TFU Indicator 2: Gradul de funcționare a mecanismului de cordonare a politicilor și activităților operative în domeniul antitrafic la nivel național și local (analiză independentă)
Obiectiv specific 1.2. Cadrul normativ național este armonizat, până în anul 2028, la directivele Uniunii Europene în domeniul TFU, recomandările evaluatorilor internaționali și tendințele în domeniu	Indicator 1: Gradul de compatibilitate a cadrului legislativ și instituțional raportat la legislația UE și alte standardele internaționale
Obiectiv specific 1.3. Sistemul de formare și recalificare profesională asigură dezvoltarea cunoștințelor și abilităților necesare ale specialiștilor în domeniul antitrafic	Indicator 1: 100% de instituții responsabile de instruirea profesioniștilor au integrat modulul de prevenire și combatere a TFU în programul de instruire Indicator 2: Numărul de profesioniști instruiți anual în domeniul prevenirii și combaterii TFU
Obiectiv specific 1.4. Mecanismul colectării datelor și cercetările, inclusiv în cadrul monitorizării și evaluării politicilor în domeniul prevenirii și combaterii TFU, asigură disponibilitatea și accesibilitatea datelor despre starea fenomenului TFU și răspunsului național antitrafic la nivel central și local, până în anul 2028.	Indicator 1. Gradul de corespundere a datelor colectate cu rigorile internaționale Indicator 2. Ponderea datelor disponibile prin mecanismul de colectare a datelor din numărul total de date care necesită a fi colectate Indicator 3. Cel puțin 3 cercetări periodice realizate privind fenomenul TFU
Obiectivul General 2 (pilonul Prevenire): Populația și agenții economici demonstrează toleranță zero la toate formele TFU.	Cel puțin 80% de respondenți au exprimat toleranță zero la toate formele TFU
Obiectiv specific 2.1. Către anul 2028, grupurile vulnerabile, publicul larg, sunt informate anual despre riscurile, consecințele TFU, metode de prevenire și de acțiune.	Indicator 1: Numărul de persoane aparținând grupurilor vulnerabile sensibilizate privind riscurile, consecințele TFU, metode de prevenire și de acțiune Indicator 2: Ponderea femeilor și bărbaților din grupuri vulnerabile care cunosc despre fenomenul, riscurile, consecințele și instituțiile responsabile de prevenire și combatere a TFU
Obiectiv specific 2.2. Agenții economici sunt informați anual despre fenomenul TFU, până în	Indicator 1: Numărul, profilul și ponderea agenților economici informați

²⁸ Unde este aplicabil, indicatorii urmează a fi dezagegați cel puțin în baza următoarelor criterii: vârstă, sex, statut economic, mediu de reședință, limbă vorbită, religie, etnie, culoare, dizabilitate, cetățenie, identitate de gen, orientare sexuală.

anul 2028 și sunt descurajați să creeze condiții care generează TFU și exploatarea	<p>Indicator 2: Numărul și ponderea de agenți economici care au recepționat recomandări orientate spre prevenirea TFU</p> <p>Indicator 3: Ponderea recomandărilor implementate de agenții economici vizați</p>
Obiectiv specific 2.3. Potențialii emigranți și imigranți, inclusiv persoanele refugiate din Ucraina, au acces echitabil și protejat la piața forței de muncă națională și de peste hotare	Indicator 1: Cel puțin 90% de respondenți din rândurile emigranților și migranților, inclusiv persoanele refugiate din Ucraina, au menționat că au acces la piața de muncă națională și de peste hotare în condiții echitabile și protejate
Obiectivul General 3 (pilonul Protecție): Victimele și prezumatele victime ale TFU au acces la asistență și protecție necesară în cadrul MNRV	<p>Indicator 1: 100% victime/ victime prezumate au beneficiat de asistență și servicii de reabilitare</p> <p>Indicator 2: Cel puțin 90% din numărul victimelor/prezumatelor victime au beneficiat de asistență juridică primară și garantată de stat.</p>
Obiectiv specific 3.1. Către anul 2028, este instituit un mecanism funcțional de referire a victimelor infracțiunilor	<p>Indicator 1: Gradul de funcționare a mecanismului de referire a victimelor.</p> <p>Indicator 2: Date colectate în cadrul MNRV la nivel național și local.</p> <p>Indicator 3: Date colectate în cadrul MNRV la nivel național și local.</p> <p>Indicator 4: 5 rapoarte anuale de implementare a MNRV elaborate și publicate.</p>
Obiectiv specific 3.2. Către anul 2028, victimele și prezumatele victime ale TFU beneficiază de de asistență juridică primară și garantată de stat.	Indicator 1: Cel puțin 90% de victime și prezumate victime ale TFU, din numărul total al celor identificate, au beneficiat de asistență juridică primară și garantată de stat.
Obiectivul General 4 (Pilonul Pedepsire). Sistemul de justiție penală asigură investigarea, urmărirea penală efectivă, judecarea tuturor cauzelor TFU și restabilirea drepturilor victimelor TFU.	<p>Indicator 1: Numărul de sesizări înregistrate privind infracțiunea de TFU</p> <p>Indicator 2: Numărul de victime identificate în cadrul proceselor penale</p> <p>Indicator 3: Ponderea hotărârilor de achitare pe cauzele de TFU</p> <p>Indicator 4: Numărul și ponderea de traficanți condamnați din numărul total de cauze transmise în instanța de judecată</p> <p>Indicator 5: Cel puțin 90% dintre victime au beneficiat de remedii</p> <p>Indicator 6: Rata victimelor re-traficate în rândul victimelor identificate</p>
Obiectiv specific 4.1. Procesul de investigare, urmărire penală și procesul judiciar pe cazurile TFU sunt consolidate conform standardelor internaționale de justiție penală.	<p>Indicator 1: Numărul și ponderea cazurilor în care a fost pornită urmărirea penală din numărul total de cazuri sesizate</p> <p>Indicator 2: Numărul și ponderea cazurilor transmise în instanța de judecată</p>
Obiectiv specific 4.2. Victimele TFU sunt informate și ghidate despre modalitatea solicitării compensațiilor financiare în baza Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor.	Indicator 1: Ponderea victimelor care au solicitat compensații financiare în baza Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor

	Indicator 2: Ponderea victimelor care au beneficiat de compensații financiare în baza Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor
Obiectivul General 5 (Pilonul Parteneriat): Autoritățile publice centrale și locale în parteneriat cu organizațiile societății civile, sectorul privat și parteneri de dezvoltare implementează politici de prevenire și combatere a TFU în mod coordonat	Indicator 1: Numărul de cauze soluționate prin parteneriate și abordare multi-disciplinară Indicator 2: Numărul și ponderea cauzelor soluționate prin implicarea ONG specializate în prevenirea și combaterea TFU
Obiectiv specific 5.1. Către anul 2028, sunt create parteneriate între actorii guvernamentali cu organizațiile societății civile și sectorul privat, în special în identificarea și referirea victimelor și prezumatelor victime ale traficului de ființe umane și infracțiuni conexe	Indicator 1: Numărul de victime identificate și referite prin intermediul parteneriatelor între actorii guvernamentali cu organizațiile societății civile și sectorul privat
Obiectiv specific 5.2. Parteneriatele cu statele UE sunt inițiate/ create în domeniul migrației în scopul muncii până în anul 2028	Indicator 1: Numărul de parteneriat inițiate cu statele membre ale UE Indicator 2: Numărul de cazuri de prevenire realizate prin intermediul parteneriatelor cu statele membre ale UE Indicator 3: Număr de cazuri de TFU identificate și instrumentate prin intermediul parteneriatelor

V. Costuri și sursa de finanțare

61. Resursele financiare necesare implementării Programului au fost estimate în valoare totală de _____ (Notă: costurile vor fi incluse după procesul de avizare și definitivarea tuturor acțiunilor).

62. Principala sursă de finanțare a Programului o constituie bugetul de stat, resursele financiare urmând a fi alocate autorităților administrației publice și instituțiilor responsabile de implementarea Programului în cadrul procesului de planificare bugetară pe termen mediu (CBTM), prin intermediul următoarelor programe/subprograme bugetare:

1. Sectorul Protecția Socială

Subprogramul 9012 „Protecția socială în cazuri excepționale”

Subprogramul 9004 „Protecția persoanelor în etate”

2. Sectorul Justiție

Subprogramul 4012 „Instruire inițială și continuă în domeniul justiției”.

3. Sectorul “Servicii generale de stat”

Subprogramul 0301 „Exercitarea guvernării”

63. Suplimentar, vor fi identificate surse externe de finanțare acordate de donatori, inclusiv donații și sponsorizări oferite în condițiile legii, pentru realizarea integrală a activităților planificate.

VI. Riscuri de implementare

Riscuri anticipate	Probabilitate (joasă/ medie/ întă	Impact (mic/mediu/mare)	Măsuri de atenuare a riscului

Apariția situațiilor exogene negative (similare pandemiei COVID-19) și impactul celor care se desfășoară la moment (criza refugiaților urmare a invaziei Federației Ruse în Ucraina), care diminuează capacitatea autorităților relevante de a implementa angajamentele Programului	Înaltă	Mare	Asigurarea că Programul va fi un document aflat în continuă monitorizare și, la necesitate, adaptarea acțiunilor responsabililor de implementare în funcție de dinamica contextului extern
Fluctuația considerabilă a resurselor umane responsabile de domeniul prevenirii și combaterii TFU în cadrul autorităților	Înaltă	Mare	Identificarea măsurilor de motivare a specialiștilor din domeniu, să lucreze în sistem și consolidarea capacităților acestora
Capacitățile limitate ale autorităților responsabile de implementarea Programului la toate nivelurile	Medie	Mare	Asigurarea în Planul de acțiuni de implementare a Programului a unor măsuri concrete de creștere a capacității responsabililor de implementare a Programului
Resurse financiare insuficiente pentru implementarea tuturor acțiunilor incluse în Planul de acțiuni	Înaltă	Mare	<ul style="list-style-type: none"> - Estimarea cât mai exactă a costurilor pentru acțiunile din Plan și a contribuției partenerilor de dezvoltare; - Corelarea priorităților cu cadrul de planificare bugetară; - Asigurarea unei coordonări eficiente permanente cu partenerii de dezvoltare pe marginea priorităților de finanțare ale Programului
Reticența sectorului privat și	Mediu	Mare	Identificarea avantajelor de care ar beneficia sectorul privat și

organizațiilor societății civile de a colabora în domeniu			organizațiile societății civile în colaborarea cu autoritățile publice în domeniu
Nealocare de către Ministerul Finanțelor a resurselor financiare	Mediu	Mare	Identificarea altor surse de finanțare

VII. Autorități și instituții responsabile

64. Instituția responsabilă pentru coordonarea și monitorizarea implementării Programului este Cancelaria de Stat, care va colecta informațiile sectoriale semestriale și anuale de progres de la celelalte autorități responsabile de implementarea Programului și va asigura elaborarea rapoartelor anuale și notelor informative semestriale.

65. Autoritățile și instituțiile publice responsabile pentru implementarea Programului sunt:

- Cancelaria de Stat;
- Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- Ministerul Afacerilor Interne;
- Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane;
- Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;
- Inspectoratul General pentru Migrație;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Inspectoratul de Stat al Muncii;
- Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Agenția Națională Asistență Socială;
- Centrul pentru asistența și protecția victimelor și potențialelor victime ale TFU, mun. Chișinău;
- Centrul de plasament pentru personae vîrstnice și cu dizabilități din mun. Chișinău
- Consiliul Superior al Magistraturii;
- Ministerul Justiției;
- Institutul Național al Justiției;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Educației și Cercetării;
- Ministerul Sănătății;
- Ministerul Culturii;
- Procuratura Generală;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Agenția Servicii Publice;
- Biroul relații cu diaspora din cadrul Cancelariei de Stat;
- Autoritățile publice locale.

66. În calitate de parteneri de implementare a prezentului Program pot participa: mediul academic, organizații necomerciale/ ale societății civile, organizațiile internaționale și alți parteneri de dezvoltare.

VIII. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

67. Monitorizarea implementării Programului este un proces sistematic de colectare a informației și datelor statistice despre progresul obținut, realizat de Cancelaria de Stat.

68. Pe durata implementării Programului vor fi realizate următoarele proceduri de monitorizare și evaluare:

- *Monitorizare semestrială*: La sfârșitul semestrului I al fiecărui an de implementare, va fi colectată informația și datele statistice de la instituțiile responsabile de implementare și realizate note informative pentru a evalua gradul de implementare și necesitățile.

- *Monitorizare anuală*: Anual, vor fi colectate informațiile și datele statistice despre implementare Programului și Planului de acțiuni (Anexa nr.1 la Program) și realizate Rapoarte anuale de progres. Rapoartele anuale vor avea un caracter analitic și vor constitui documente de referință pentru planificarea operațională a următorului an de implementare, inclusiv corectarea lacunelor identificate.

- *Evaluarea intermediară*: După 3 ani de implementare a Planului de acțiuni, se va desfășura evaluarea intermediară, care va conține înscrierea rezultatelor, punctelor forte și slabe, amenințărilor și vulnerabilităților într-un raport distinct, menirea căruia este verificarea intermediară a atingerii impactului Programului. În procesul de elaborare a Raportului vor fi analizați indicatorii calitativi și cantitativi de impact și vor fi formulate recomandări drept temei pentru modificarea Planului de acțiuni.

- *Evaluare finală*: La finalizarea perioadei de implementare a documentului de politici publice va fi efectuată o evaluare finală pentru a estima gradul de implementare a Programului și Planului de acțiuni în ansamblu prin prisma indicatorilor de impact.